

- **ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ**
Θυματοποίηση ή μαγκιά;

ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

- Διαρκής βία που διεξάγεται από ένα άτομο ή μία ομάδα εναντίον κάποιου ατόμου που δεν μπορεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του στην παρούσα κατάσταση.
- Ο σχολικός εκφοβισμός αναφέρεται στη χρήση βίας μεταξύ μαθητών ή συνομηλίκων παιδιών με στόχο να προκληθεί πόνος ή αναστάτωση.

ΑΙΤΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

- Ατομικά χαρακτηριστικά παιδιών
- Κουλτούρα παιδιών
- Χαρακτηριστικά οικογενειακού περιβάλλοντος
(π.χ. ύπαρξη ενδοοικογενειακής βίας, επιθετικές τεχνικές πειθάρχησης, σωματική τιμωρία)
- Ψυχολογικό κλίμα σχολείου
- Πολιτικές εκπαιδευτικού συστήματος
(π.χ. τρόπος αντίδρασης σχολείου στα κρούσματα εκφοβισμού)

ΑΙΤΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

- Στάση εκπαιδευτικών, γονέων και παιδιών απέναντι στη βία.
- Τρόπος προβολής βίας από ΜΜΕ
- Έλλειψη επικοινωνίας παιδιών με γονείς & εκπαιδευτικούς
- Φύλλο - συχνότερα στα αγόρια (πρότυπα ανδρισμού)

ΜΟΡΦΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

1^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ

- **Ψυχολογική:** εξύβριση, ρατσιστικά σχόλια, αποκλεισμός από την ομάδα, διάδοση ψευδών ειδήσεων, άσχημα παρατσούκλια, απειλές για διακίνηση προσωπικών δεδομένων μέσω κινητών και διαδικτύου (internet), απειλές να χτυπήσουν το ίδιο το παιδί ή κάποιο φίλο ή συγγενή του.
- **Σωματική:** χτυπήματα, σπρωξιές, κλωτσιές.
- **Σεξουαλική:** σεξουαλικά ταπεινωτικά σχόλια, εξαναγκασμός να παρακολουθεί ή να συμμετέχει ενεργά σε σεξουαλικές πράξεις, βιασμός.
- **Οικονομική:** κλοπή, φθορά περιουσίας.

ΜΟΡΦΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

2^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ

- **Σωματικός (ή άμεσος):** φυσική βία, σωματική κακοποίηση.
- **Λεκτικός:** πειράγματα, κοροϊδία, παρατσούκλια, βρίσιμο, προσβολές.
- **Κοινωνικός (ή έμμεσος):** κοινωνική απομόνωση, αποκλεισμός από την παρέα, περιφρόνηση, διάδοση κακών φημών.
- **Εκβιασμός:** απειλές & εξαναγκασμός για παράδοση υλικών αγαθών.

ΜΟΡΦΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

2^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ

- **Οπτικός:** τρομοκράτηση με γκράφιτι & σημειώματα.
- **Ηλεκτρονικός:** σύνταξη ηλεκτρονικών μηνυμάτων με απειλητικό περιεχόμενο.
- **Σεξουαλικός:** παρενόχληση με σχόλια σεξουαλικού περιεχομένου, αισχρά σκίτσα, ανήθικες χειρονομίες.
- **Ρατσιστικός:** αρνητικά σχόλια με στόχο τη διαφορετικότητα και τη φυλή του θύματος.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από το σχολείο

- Έκδοση εγκυκλίου από το Υπουργείο Παιδείας με γραπτές οδηγίες για την αντιμετώπιση του φαινομένου.
- Διορισμός υπεύθυνου εκπαιδευτικού.
- Διορισμός συμβούλου.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για αντιμετώπιση του φαινομένου.
- Συνεργασία με τους γονείς.
- Ανάπτυξη προγραμμάτων προαγωγής ψυχικής υγείας.
- Συνεργασία με ψυχολόγους & κοινωνικούς λειτουργούς.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από το σχολείο

- ο δάσκαλος περνά στο θύτη το μήνυμα «δεν αποδεχόμαστε τον εκφοβισμό στο σχολείο & θα φροντίσουμε να λάβει τέλος»
- Καλλιέργεια ενσυναίσθησης-εμπαθητικής κατανόησης της θέσης του άλλου.
- Εφαρμογή τεχνικών διαχείρισης θυμού & άλλων συναισθημάτων
- Καλλιέργεια συμπόνιας προς το συνάνθρωπο που υποφέρει.
- Παιχνίδι ρόλων, όπου ο θύτης υποδύεται το θύμα.
- Ενίσχυση αυτοπεποίθησης θυμάτων με την ανάληψη αρμοδιοτήτων.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από τους γονείς

- Ανατροφή παιδιών με αγάπη και όρια.
- Οριοθέτηση αποδεκτών συμπεριφορών.
- Μη χρήση βίας στην οικογένεια.
- Εποπτεία εφήβων.
- Συνεργασία με σχολείο και υιοθέτηση κοινής γραμμής αντιμετώπισης του φαινομένου.
- Καλλιέργεια διαπροσωπικών σχέσεων παιδιών (π.χ. συμμετοχή σε ομαδικά παιχνίδια).
- Ενίσχυση αυτοπεποίθησης παιδιών (π.χ. ενθάρρυνση καλλιέργειας ταλέντου ή συμμετοχής σε ομαδικό άθλημα).
- Συζήτηση με το παιδί τους.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- να διαβεβαιώσουν το παιδί ότι δεν ευθύνεται το ίδιο για ότι έχει συμβεί
  - να του υπενθυμίσουν ότι το νοιάζονται και ότι είναι αυτοί που το προστατεύουν
  - να του τονίσουν ότι μπορούν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση μαζί
  - να του πουν ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν μόνο αν «σπάσει η σιωπή»
  - να του εξηγήσουν ότι το να μιλήσει στους ενήλικες για περιστατικά βίας και εκφοβισμού δεν αποτελεί «κάρφωμα»
  - να ενημερώσουν τον εκπαιδευτικό και τον διευθυντή του σχολείου
  - να προτείνουν στο παιδί πρακτικούς τρόπους για την αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων
  - να ζητήσουν συμβουλευτική από ειδικό ψυχικής υγείας.
-

ΦΟΡΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

- Συμβουλευτική τηλεφωνική γραμμή άμεσης βοήθειας. Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.), τηλ: 801-801-1177
- Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας, τηλ. 197 ή 210-197
- Χαμόγελο του Παιδιού, τηλ. 1056
- Τμήμα Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, τηλ. 1890, email: ccu@ath.forthnet.gr
- Συνήγορος του Πολίτη, Κύκλος για τα Δικαιώματα του Παιδιού, τηλ. 800.11.32.000
- Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, 2107715791, 2107793648

ΦΟΡΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

- ΜΕΝΤΟΡΑΣ. Για την Παιδική Προστασία και Ευημερία. Μη κερδοσκοπικό σωματείο, υπό αναγνώριση, τηλ. 210-9923920, info@mentoras.org, www.mentoras.org
- Ιατροπαιδαγωγικά κέντρα ψυχικής υγείας Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- Ψυχοκοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Κέντρα διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) Υπουργείου Παιδείας

ΕΡΕΥΝΑ

- Χρήση ερωτηματολογίου σε μαθητές του 1^{ου} ΕΠΑΛ Λαυρίου.

- Συμμετείχαν μαθητές από:

Γ ΤΑΞΗ

Νοσηλευτές, Βρεφονηπιοκόμοι, Οχημάτων, Τουριστικών επαγγελμάτων, Σχεδιαστές δομικών έργων, Πληροφορικής, Ηλεκτρολόγοι

Β ΤΑΞΗ

Υγείας Πρόνοιας, Μηχανολόγοι, Οικονομίας, Οχημάτων, Σχεδιαστές δομικών έργων

Α ΤΑΞΗ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- 129 μαθητές (54 κορίτσια, 75 αγόρια)

- **Ιθαγένεια**

  - Ελληνική: 99 μαθητές (77%)

  - Αλβανική: 27 μαθητές (21%)

  - Άλλη: 3 μαθητές (2%)

- **Τάξη φοίτησης**

  - Α' τάξη: 14 μαθητές (11%)

  - Β' τάξη: 70 μαθητές (54%)

  - Γ' τάξη: 45 μαθητές (35%)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθητές - Θύματα:

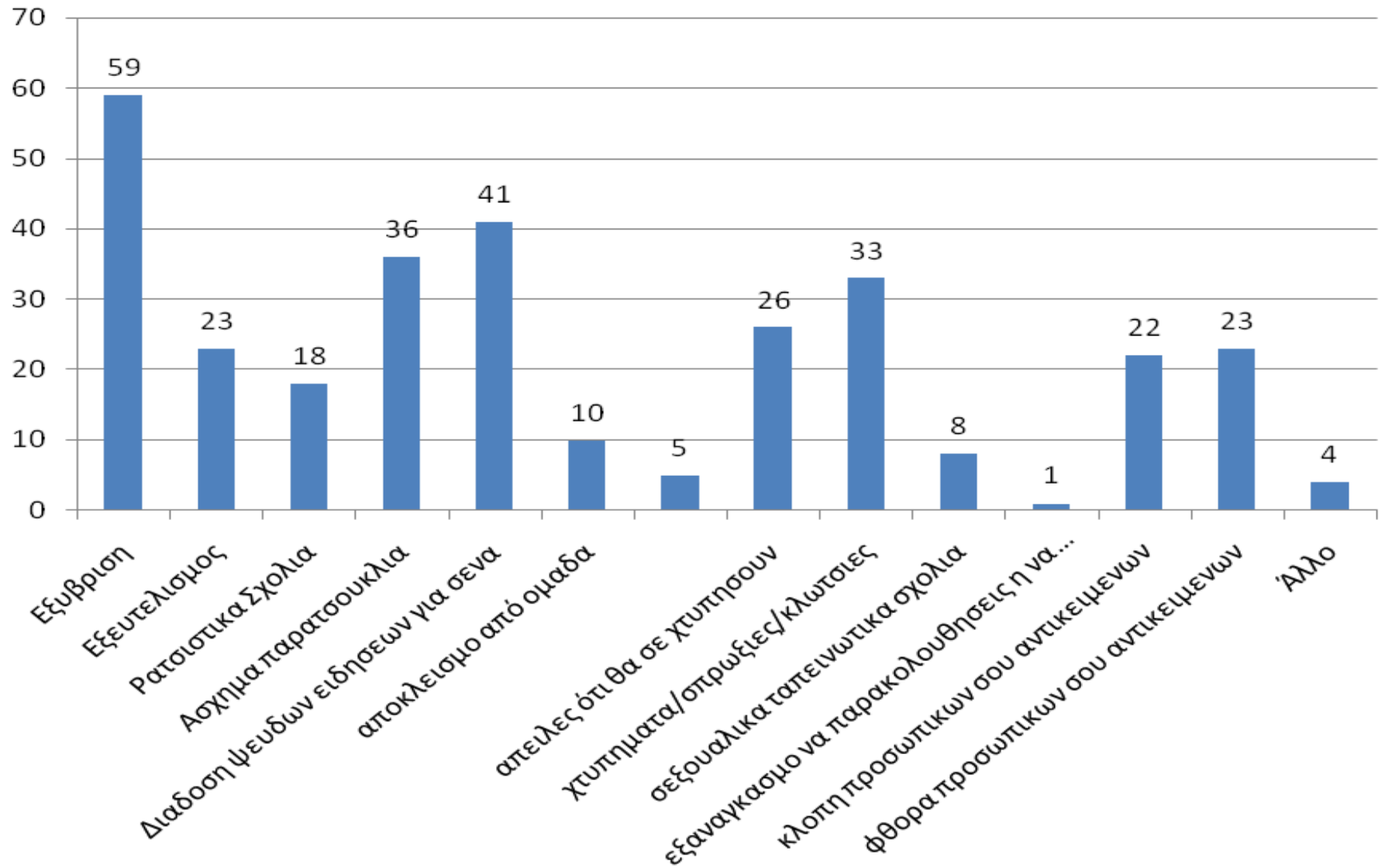
Εξύβριση	59
Διάδοση ψευδών ειδήσεων	41
Άσχημα παρατσούκλια	36
Χτυπήματα /σπρωξιές /κλωτσιές	33
Απειλές ότι θα σε χτυπήσουν	26
Φθορά προσωπικών δεδομένων	23
Εξευτελισμός	23
Κλοπή προσωπικών αντικειμένων	22

Ρατσιστικά σχόλια	18
Αποκλεισμό από ομάδα	10
Σεξουαλικά ταπεινωτικά σχόλια	8
Απειλές για διακίνηση προσωπικών δεδομένων μέσω κινητού	5
Εξαναγκασμό παρακολούθησης ή ενεργής συμμετοχής σε σεξουαλικές πράξεις	1

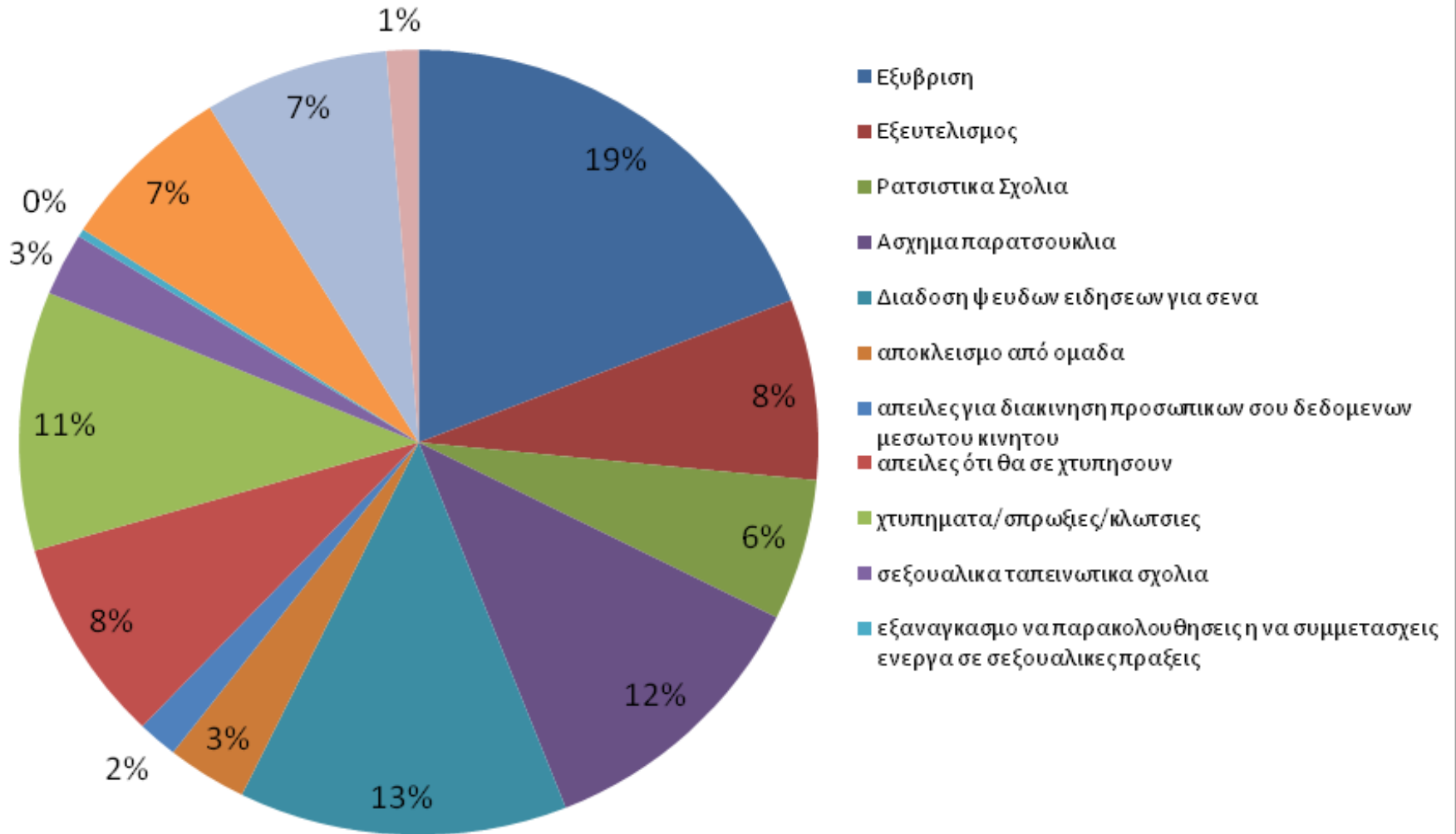

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: Αριθμός μαθητών που έχουν δεχθεί διάφορες μορφές σχολικού εκφοβισμού

ΓΡΑΦΗΜΑ 2: Ποσοστό μορφών σχολικού εκφοβισμού που έχουν δεχθεί οι μαθητές

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθητές - Θύτες:

Εξύβριση	31
Άσχημα παρατσούκλια	22
Χτυπήματα /σπρωξιές /κλωτσιές	22
Απειλές ότι θα σε χτυπήσουν	18
Αποκλεισμό από ομάδα	12
Εξευτελισμός	12
Ρατσιστικά σχόλια	9
Απειλές για διακίνηση προσωπικών δεδομένων μέσω κινητού	6

Διάδοση ψευδών ειδήσεων	5
Σεξουαλικά ταπεινωτικά σχόλια	5
Εξαναγκασμό παρακολούθησης ή ενεργής συμμετοχής σε σεξουαλικές πράξεις	4
Φθορά προσωπικών δεδομένων	3
Κλοπή προσωπικών αντικειμένων	3

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθητές - παρατηρητές:

Εξύβριση 57

Εξευτελισμός 57

Χτυπήματα /σπρωξιές /κλωτσιές 50

Ρατσιστικά σχόλια 48

Άσχημα παρατσούκλια 43

Απειλές ότι θα σε χτυπήσουν 43

Διάδοση ψευδών ειδήσεων 33

Φθορά προσωπικών δεδομένων 24

Κλοπή προσωπικών αντικειμένων 24

Αποκλεισμό από ομάδα 23

Σεξουαλικά ταπεινωτικά σχόλια 21

Απειλές για διακίνηση προσωπικών δεδομένων μέσω κινητού 14

Εξαναγκασμό παρακολούθησης ή ενεργής συμμετοχής σε σεξουαλικές πράξεις 5

HIBRIA

AEN EINA

MAT KIA